

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Министър на културата

ЗА П О В Е Д

№ РД 09 – ..... г.

На основание чл. 13д от Закона за професионалното образование и обучение при спазване на изискванията на чл. 66, ал. 1 и ал. 2 от Административнопроцесуалния кодекс, и във връзка с осъществяване на професионално образование по професията

У Т В Ъ Р Ж Д А В А М

Учебна програма за специфична професионална подготовка по учебен предмет **Комбинаторика и цветознание** за специалност код **2130501** „Компютърна анимация“, професия код **213050** „Компютърен аниматор“ от професионално направление код **213** „Аудио-визуални изкуства и техники; производство на медийни продукти“.

Учебната програма влиза в сила от учебната 2017/2018 година.

БОИЛ БАНОВ

Министър на културата

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА

У Ч Е Б Н А П Р О Г Р А М А

ПО

КОМБИНАТОРИКА И ЦВЕТОЗНАНИЕ

СПЕЦИФИЧНА ПРОФЕСИОНАЛНА ПОДГОТОВКА

УТВЪРДЕНА СЪС ЗАПОВЕД № .....

ПРОФЕСИОНАЛНО НАПРАВЛЕНИЕ:

**код 213   АУДИО-ВИЗУАЛНИ ИЗКУСТВА И ТЕХНИКИ;
ПРОИЗВОДСТВО НА МЕДИЙНИ ПРОДУКТИ**

ПРОФЕСИЯ: код 213050   КОМПЮТЪРЕН АНИМАТОР

СПЕЦИАЛНОСТ: код 2130501   КОМПЮТЪРНА АНИМАЦИЯ

София, 2017 година

I. ОБЩО ПРЕДСТАВЯНЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА

Учебната програма по учебен предмет **Комбинаторика и цветознание** е предназначена за професията **Компютърен аниматор**, специалност **Компютърна анимация** от професионално направление **Аудио-визуални изкуства техники; производство на медийни продукти**, съгласно типовия учебен план за професионално образование с придобиване на трета степен на професионална квалификация, дневна форма на обучение, с прием след завършено основно образование.

В учебната програма е включен материал, с овладяването на който се цели въвеждане на учениците в професията и специалността и получаване на необходимите знания и умения.

Чрез учебното съдържание по предмета обучаемите да добиват обща представа за основните принципи на комбинаториката и цветознанието. Задачата на тази дисциплина е да разшири миروгледа на бъдещите дизайнери, като интерпретира композицията, преди всичко с цел постигане на познания за същността и смисъла на художествения образ при обектите на дизайна, за овладяване умения да се ръководи и манипулира въздействието на дизайна върху възприятията на човека, в името на определен търсен художествен ефект в графичния проект.

Учениците се запознават с категориите форма и пространство, „симетрия” и „ритъм”, принципите за хармонично съчетаване на цветовете, психологията на възприятието, влиянието на форма и цвят върху човешките емоции, зрителните илюзии, възможностите за прилагането на тези знания при създаване на графичните проекти. Научават се да разпознават и класифицират вида на формите, модулните мрежи, а също и процеса на създаване на графични изображения в това число графични знаци.

Учебното съдържание е разпределено в девет раздела, като в тях се конкретизира броят на учебните часове и включените теми. Всяка тема се разпределя от учителя в началото на учебната година.

Обучението по предмета се извършва във взаимовръзка с учебните предмети от отрасловата и специфичната професионална подготовка.

Спецификата на обучението налага учебният процес да се провежда в специализирани кабинети, оборудвани с проектор и дъска, необходими са достатъчно големи и удобни маси, върху които да може да се разполагат по-големи формати. Приложният характер на учебния предмет изисква онагледяване с разнообразни материали и репродукции на художествени произведения, дело на водещи специалисти в областта, посещение на традиционни и мултимедийни изложби, виртуални библиотеки, сайтове и др.

II. ЦЕЛИ НА ОБУЧЕНИЕТО ПО УЧЕБНИЯ ПРЕДМЕТ

С обучението си по комбинаторика и цветознание се цели учениците да усвоят знания и умения за естетическото, творческо и професионално интерпретиране на формата и цвета, психологията на възприятието им с цел създаване на стабилна практическа и теоретична основа в компютърната анимация. Учениците трябва да придобият начални умения за прилагане на получените знания при решаване на конкретни проблеми в бъдещата си професионална дейност.

Изучаването на комбинаторика и цветознание съдейства за общотехническата подготовка на учениците, за развиване на професионалните им интереси и за формиране на творческо отношение към графичното проектиране.

Основните задачи на учебно-възпитателната работа по предмета са:

- да се изяснят и осмислят от учениците основните понятия в комбинаториката и цветознанието;
- да се развиват познавателните интереси на учащите се към производството на рекламни продукти;
- на основата на придобитите знания учениците да придобият елементарни умения за творческо прилагане на основните графични изразни средства;
- да се формират качества на: точност, самостоятелност, творчество, умения за преодоляване на трудностите. Учениците трябва да придобият начални умения за прилагане на получените знания при решаване на конкретни проблеми в бъдещата си производствена дейност.

С усвояването на знания по комбинаторика и цветознание се постига ефективност и високи показатели за определяне на нивото на познание в областта на приложната графика, уточняване на значението му за повишаване на производителността на труда и качеството на произвежданата продукция.

Изучаването на комбинаторика и цветознание съдейства за общотехническата подготовка на учениците, за развиване на професионалните им интереси и за формиране на творческо отношение към проектирането на различни рекламни продукти.

Основните задачи на учебно-възпитателната работа по предмета са:

- да се изяснят и осмислят от учениците основните понятия в комбинаториката и цветознанието;
- да се развиват познавателните интереси на учащите се към съвременната рекламна индустрия;
- на основата на придобитите знания учениците да придобият елементарни умения за

творческо интерпретиране на художествения образ;

- да се формират качества на: точност, самостоятелност, творчество, умения за преодоляване на трудностите.

III. РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА УЧЕБНОТО ВРЕМЕ

Общият брой учебни часове по учебния предмет **Комбинаторика и цветознание** се разпределя по класове в съответствие с утвърдения учебен план.

КЛАС	Брой учебни седмици	Общ брой часове
VIII	36	72

IV. УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ

Структурирането на учебното съдържание е по раздели и теми. За всеки раздел в програмата са записани препоръчителен брой учебни часове и теми. Учителят конкретизира броя на учебните часове за всяка тема в съответствие с посочените за раздела. Учителят разпределя броя на часовете, предвидени по учебния план и по учебната програма в годишното си разпределение.

За постигане целите на обучението учителят разпределя учебните часове за нови знания, упражнения и контрол.

№ по ред	Наименование на разделите и темите	Брой часове
	IX КЛАС	
	Раздел 1. Въведение в предмета:	2
1.	Общи сведения за комбинаториката и цветознанието и тяхното място в компютърната анимация	
	Раздел 2. Формообразуване:	20
2.	Описание и строеж на формите. Точка, линия, равнина.	
3.	Психология на възприятието. Зрително възприятие, емоционално възприятие.	
4.	Теории за психологията на възприятието. Гещалт-психологията – базисни принципи и закони.	
5.	Принцип на близост;	

6.	Принцип на подобие;	
7.	Константност, цялостност;	
7.	Затвореност: принцип за допълването до цялост или транспозиция;	
8.	Принцип за последователност, на правилно продължение;	
9.	Принцип на добрата форма, на простотата;	
10.	Принцип на повторението, копирането, имитацията;	
11.	Принцип на общата зона (обща съдба).	
12.	Принцип на предварителното знание.	
13.	Парадокси при организацията на възприемането – невъзможни фигури.	
14.	Фигура и фон взаимоотношения: камуфлаж, фонова зависимост, отделяне на обекта от средата, фигура и фон.	
	Раздел 3. Зрителни илюзии:	6
15.	Двойствени изображения	
16.	Допълване до цялостен образ.	
17.	Едновременен контраст.	
	Раздел 4. Възприемане на формата:	6
18.	Възприемане на пространството.	
19.	Възприемане за дълбочина и обем.	
20.	Емоционално възприемане.	
	Раздел 5. Модул и модулност:	14
21.	Видове модулни мрежи (правилни, полуправилни и неправилни).	
22.	Геометрично преобразуване на правилни и полуправилни мрежи.	
23.	Преобразуване на многостени и многостенни структури.	
	Раздел 6. Предмет на цветознанието:	2
24.	Физически свойства на светлината.	
25.	Основни характеристики на цвета.	
	Раздел 7. Видове цветове:	2
26.	Хроматични цветове.	
27.	Ахроматични цветове.	
	Раздел 8. Смесване на цветовете:	6
28.	Адитивно смесване.	
29.	Субтрактивно смесване.	
	Раздел 9. Въздействие на цветовете:	10
30.	Цвят и настроение.	

31.	Влияние на видовете осветление.	
32.	Физиологично и оптично въздействие на цветовете.	
33.	Илюзия за пространство при степенуване на цветовете.	
34.	Илюзия за пространство чрез контраст.	
	Резерв учебни часове	4
	Общ минимален брой учебни часове	72

1. Раздели и теми:

Раздел 1. Въведение в предмета:

- 1.1. Общи сведения за комбинаториката и цветознанието и тяхното място в компютърната анимация

Раздел 2. Формообразуване:

- 2.1. Описание и строеж на формите. Точка, линия, равнина.
- 2.2. Психология на възприятието. Зрително възприятие, емоционално възприятие.
- 2.3. Теории за психологията на възприятието. Гещалт-психологията – базисни принципи и закони.
- 2.3.1. Принцип на близост;
- 2.3.2. Принцип на подобие;
- 2.3.3. Константност, цялостност;
- 2.3.4. Затвореност: принцип за допълването до цялост или транспозиция;
- 2.3.5. Принцип за последователност, на правилно продължение;
- 2.3.6. Принцип на добрата форма, на простотата;
- 2.3.7. Принцип на повторението, копирането, имитацията;
- 2.3.8. Принцип на общата зона (обща съдба).
- 2.3.9. Принцип на предварителното знание.
- 2.4. Парадокси при организацията на възприемането – невъзможни фигури.
- 2.5. Фигура и фон взаимоотношения: камуфлаж, фонова зависимост, отделяне на обекта от средата, фигура и фон.

Раздел 3. Зрителни илюзии:

- 3.1. Двойствени изображения
- 3.2. Допълване до цялостен образ.

3.3. Едновременен контраст.

Раздел 4. Възприемане на формата:

- 4.1. Възприемане на пространството.
- 4.2. Възприемане за дълбочина и обем.
- 4.3. Емоционално възприемане.

Раздел 5. Модул и модулност:

- 5.1. Видове модулни мрежи (правилни, полуправилни и неправилни).
- 5.2. Геометрично преобразуване на правилни и полуправилни мрежи.
- 5.3. Преобразуване на многостени и многостенни структури.

Раздел 6. Предмет на цветознанието:

- 6.1. Физически свойства на светлината.
- 6.2. Основни характеристики на цвета.

Раздел 7. Видове цветове:

- 7.1. Хроматични цветове.
- 7.2. Ахроматични цветове.

Раздел 8. Смесване на цветовете:

- 8.1. Адитивно смесване.
- 8.2. Субтрактивно смесване.

Раздел 9. Въздействие на цветовете:

- 8.1. Цвят и настроение.
- 8.2. Влияние на видовете осветление.
- 8.3. Физиологично и оптическо въздействие на цветовете.
  - 8.3.1. Илюзия за пространство при степенуване на цветовете.
  - 8.3.2. Илюзия за пространство чрез контраст.

V. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ ОТ УЧЕНОТО – ЗНАНИЯ, УМЕНИЯ И КОМПЕТЕНТНОСТИ

В края на обучението учениците трябва да притежават следните знания, умения

и компетентности:

знания:

- основните елементи и понятия в комбинаториката и цветознанието;
- спецификата на възприемане на отделните форми и цветове;
- познават методите за изграждане на двуизмерно и триизмерно пространство чрез форма и цвят;
- познават изразителни и изобразителни възможности на формите и цветовете;
- познават психологическото въздействие на формите и цветовете;

умения:

- прилагат знанията за форма и цвят в графичните композиции;
- използва възможностите за емоционално въздействие на формите и цветовете при проектирането;
- преценява възможностите за използване на форма и цвят съобразно зададената тема;
- изразява емоционално отношение чрез форма и цвят;
- постигат единство между формата и цвета в композиционни решения за рекламен продукт.

компетентности:

- класифицират формите и цветовете;
- сравняват и коментират самостоятелно и в екип мястото и ролята на формата и цвета в структурата на рекламния проект;
- самостоятелно и творчески прилагат теоретичните знания в дизайнерски задачи.

VI. ЛИТЕРАТУРА

1. Райчев, Р. Структурна комбинаторика – Анобис 2009
2. Райчев, Р. Цветовете в изкуството – издателство Лик 2005
3. Желева-Мартинс Д., Ташева С. Теория на композицията – Онлайн издание, СУБ, 2014
4. Радоева, А. Графичен дизайн: Основни понятия на визуалния език – Славена 2012

АВТОРСКИ КОЛЕКТИВ

Национална професионална гимназия по полиграфия и фотография – София.